

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Conversio Magni Avgvstini, Postea Hypponensis Antistitis Maximi

Werner, Ignaz

Lincii, M DC XCII.

§. III. Veritas tres animæ potentias gravem suam sub mundi judo
servitutem; & vincula querelantes; & deplorantes præsentat Augustini
genio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70025](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70025)

Lucis offundes tenebras : cave ! nam
Nullus, heu ! nullus locus ab illo

Vindice tutus.

§. III.

Veritas tres animæ potentias gravem
suam sub mundi jugo servitutem ; & vincula
querelantes ; & deplorantes præsentat
Augustini genio.

SENTENTIA.

*Vincula hujus mundi asperitatem habent veram ; jucun-
ditatem falsam, certum dolorem, incertam volupta-
tem, durum laborem, tinsidam quietem, rem plenam
miseria ; spem inanem beatitudinis. D. August. in
soliloquiis.*

Lachrymæ Memoriam.

Ferrea conditio ! quâ, munde, tyrannide
sævis !

Servili scelerum compede nexa gemo.

Vincula dura, meis non debita vincula dextris
Perfero, nec collo vincula nata meo.

Ah quibus ! ah ! quantis pressit fortuna lupatis ?

Dum cælo genitam perfida terra tenet.

Vincula quis siculo vos nexuit ære Pyracmon

Quæ lypare nostras jussit æire manus :

Strin-

Franz Marchberger. del.

Johan Georg Schickler. sculp.

212

Universitätsbibliothek Paderborn

Stringimur à scelerum, cœlo fata filia, ferro,
 Serva voluptatis facta misella gemo.

Quàm malè mortales se credunt lusibus orbis!

Heu mihi! quanta brevis funera lusus alit!

Quam malè mendacis sulcamus flumina ponti

Flumina fœdifrago præcipitata noto?

Quam malè vicino vicini ludimus igni?

Non patitur faciles flamma tyranna jocos.

Debueram cavisse dolos, vitasse procellas,

Nec Labyrinthis vota secare viis.

Fabula Caucasæa religatus rupe Prometheus,

Fabula, qui roso viscere pascit avem.

Fabula, pervigili quæ custodita Draconi,

Andromede surdâ caute ligata gemit.

Fabula, quam Danaem Jove de plus imber

(inaurat;

Fabula, Lethææ ferrea claustra specus.

Carcere clausa gemo, sed sum mihi causa do-

(lorum:

Cur volui membris vincula ferre meis?

Vincula cur volui mendacia gaudia mundi,

Æra nec invitas implicuere manus.

Ah! memini: poteram decurrere libera cœlos,

Nec tenuere meos vincula dura pedes.

Quam niveum nostris micuit natalibus astrum!

Viximus, & pleno Cynthius igne fuit.

Vixi-

Viximus, & pleno libertas aurea vultu,
 Direxit blandas, quæ placuere, vias.
 Quàm bene sidereis aptabam cursibus alas:
 Innocuas licuit circuiisse plagas.
 Non Ganimedæus sublimior iuerat ales,
 Aut victor Danaes altior iuit olor.
 Et rapuere animum rosei spectacula cœli,
 Quasque suas voluunt lunaque, solq; rotas.
 Bellerophon melior nativis concita pennis,
 Arcanas adii perpete mente domos.
 Donec ubi mundus clausit vestigia reti;
 Multaque furtivis stamina clausa viis.
 Me quoque fallaci delusit perfidus astu,
 Factaque sum sceleri præda cupita meo.
 Quæque Cupido dolos, & recta pericula cudie
 Retia Arachnæo callidiora dolo.
 Et velut arcanis latet auceps abditus umbris,
 Aligeroque parat vincula recta gregi:
 Et modo pennigeras imitatur fistula voces,
 Suspectoque trahit carmina ficta labro;
 Et modo viscoso frondes intersecat hamo,
 Et modo fallaci vimine fallit avem.
 Et modo mentitos vicino stramine clathros,
 Spargit, & in patulo grana dolosa solo:
 Sic sua deludit servilia pectora mundus,
 Et trahit Ambiguo blanda volupta gradu.
 Hinc

Hinc ferale struit Styge nata superbia ferrum;
 Hinc sua Acidalius retia nequit amor:
 Hinc sua livor edax malè condita stâina torquet;
 Hinc tristes posuit lugubris ira dolos.
 Ambitio rigidos tendit inœstissima nexus,
 Hinc sua tenfa premit sæva catena Cypris;
 Quà patet, explicitis laqueis incingitur orbis,
 Et sua fatalis retia culpa trahit.
 Quisq; sui sceleris, propriaq; est præda voluptæ;
 Qui perit; invitus non tamen ille perit.
 Crimen nêpe manent durissima vincula mortis,
 Et tandem rigidæ vincula dura Stygis.

Lacrymæ Intellectûs.

Nobile naufragiû, breve ver, pretiosa charybdis,
 Nectareum fulmen, vipera picta genis,
 Proditor arcanus, gratissima pœna voluptas;
 Suave jugum, Siren noxia, pulchra lues.
 Instabilis statio, pelagus grave, blanda ruina,
 Error dulcis, inops copia, suave jugum,
 Auratus carcer, pretiosa catena cupido,
 Sors rea, crudelis musica, ficta quies!
 Ludicra res animus; fallique, & fallere gaudet:
 Sed fraus supplicio non caret ista suo.
 Turpibus insidijs premitur malè lusa voluntas,
 Et perit in studijs mens quoque capta suis.

B

Ah!

Ah! quoties monui, vitreis ne fide procellis;
 Quælibet in tumulum panditur unda tuum.
 Ah! quoties monui; feralem desere callem,
 Hic Labyrintheus retia callis habet.
 Tu tamen Idaliæ malè credula mentis amori
 Quæsieras manibus vincula nata tuis.
 Tu libertatis Nomen, regnumque perosa,
 Malueras sceleris vivere serua tui.
 Et laquei placuere stygis, menti que voluptas
 Fallax, & duri fibula dura iugi.
 Sic cœlo genitam fatalis luserat error,
 Atque voluntatem ficta volupta premit,
 Non alius propriæ, tu maxima causâ querelæ,
 Cur placuit tacitis interijssè dolis?
 Intereagemimus, nec spes est ulla salutis;
 Nî mundo velles dicere: munde vale!
 Mens cæca in tenebris errorum saucia languet,
 Nec bona, quæ agnoscit, crimina velle sinunt.
 Aurea libertas nostro malè perdita lusu,
 Concita Pegaseo tergore Diua redi!
 O! quoties volui disrumpere vincula collo.
 Assertasque iugo tendere prompta manus?
 Perdita lucta fuit, strinxit violentior orbis,
 Ter volui, lapsæ ter cecidère manus.
 Sæpe animo Morpheûs mendacia gaudia finxit,
 Vincula ceû ruptâ compede rupta forent:
 Sed

Sed roseos ubi Phæbus equos Gangetide ripâ
 Extulit, in vacuos spes abière jocos.
 Mens veteri damnata specu sua funera pensat,
 Et dolet antiquo delituisse jugo.
 Perfida spes quoties mendacia gaudia fingis!
 Quæ fieri poterant, facta fuisse refers.
 Sic ludit malè suada fidem, sic credulus undis
 Tantalus ancipites luditur inter opes.
 Interea patimur, crescit dolor expectando,
 Nec superest, miseræ qui ferat ullus opem,
 Sed frustra queror, hîc scelerû fit pœna voluptas,
 Dum mentita suum gaudia fulmen alunt.
 Fistula dulcè canit, volucrem dū decipit auceps,
 Sed lessum volucri fistula blanda canit.
 Aspice, quam juncto socientur crimina nexu,
 Fitque secuturæ noxa catena prior:
 Annulus anterior post se trahit orbe sequacem,
 Ut generat culpam prævia culpa novam.
 Flamma parit flammam, centum parit una favillas,
 Fitque novæ Phœnix altera flamma pyræ.
 Fertilis ars scelerû, genitrix fœcunda malorum,
 Hydra resecta caput, pullulat hydra caput.
 Quàm multo scelus hoste nocet, crudelis in iram
 Non satianda uno funere Parca premit.
 Ingenium scelerum modico non pascitur ausu,
 Crescit; & unius lachryma mille dabit:

Sic glomus in funē, sic gutta excrescit in æquor,
 Et scelus est sceleris poena, parensque, novi.
 Frustra est; æternū mundana piacula plangam;
 Nī mundum fugiam, non levat ulla manus.

Planctus Voluntatis.

Sic ergò imperiis jacet hic assueta voluntas,
 Nec bona, quæ vellet vincula velle sinunt.
 Nulla, dolo delusa, brevi concredita claustro,
 Septa fenestrati carceris ales amat,
 Quas malè deseruit, fallenti credula, sylvas,
 Nativas nemorum tentat adire vias:
 Et trahit invitus, quæ traxit aratra juvencus,
 Quin juga de collo mallet abesse suo.
 Et sua captivus condemnat vincula servus,
 Et reus à pedibus flebile limat onus.
 At mihi fatali constrictæ compede mentem
 Tristia festivos vincula lusus erant.
 Quin volui captiva trahi, placuere catenæ,
 Et placuit mundi dura catasta mihi.
 Hæc est ergo meis bene debita poena medullis,
 Ut mihi spes hilari nulla rediret ave;
 Ut mihi perpetui glomerentur ab aethere luctus
 Nec careat miseris hora vel ulla malis:
 Olim caucaseum gemit, qui raptus ad antrum,
 Herculis appositam tempore sensit opem.

Andro-

Andromede monstros quondam peritura marinis,
 Jam tenet astringeros Cephas alma lares.
 Fusca serenato terguntur nubila caelo,
 Et puro revehit Cynthus axe diem.
 Ipsa freti reparat fugitivos Delia fluctus;
 Cum tingit refluxu littora sicca maris.
 At mihi quis gravibus fluxit sine luctibus annus,
 Quis mensis vacuus? quae sine nube dies?
 Non me puniceae Pallantidos hora salutat,
 Et vehit indomitos horrida Juno Notos.
 Semper acerba sonat feralis naenia lessi
 Quam felix fueras, tam miseranda jaces.
 Quidquid erat, fateor, quod amari posset, habebas
 Innocua: ex oculis, quidquid obesset, erat.
 At modo sub mundo tam dispare vivimus aevum,
 Quam Phoebe à picea distidet aula stygis.
 O scelus! o mundi momenta invisae tyranni!
 O utinam liceat deposuisse jugum!
 O liceat primos revidere sub aethere soles!
 Quam mihi non ultrò tam mala vita foret?
 At gemimus miseri, crescunt cum luctibus anni,
 Et cum annis gravior fors mihi semper adest:
 Nempe catenato veniunt fera crimina nexu,
 Crimina Sisyphij crimina digna malis:
 Interea saevis teneor captiva catenis,
 Heu mihi! quam tristi compede juncta gemo?

Atq; ita, quæ Dominã sectabar ab æthere sortem
 Heu! subeo famulas non reparanda dies.
 Illa ego, quæ quondã. Sed justũ comprimo sensũ;
 Afflictæ satis est, posse gemendo loqui:
 Non mihi sum similis; cecidit mea gloria formæ;
 Ah! quæ tunc facies, cùm steteramus, erat?
 Suspiro, quando memini, cùm libera cœlo
 Vivebam, procul hinc crimen, & omne jugũ.
 At nunc pró Superi! quàm dispare vivimus ævo?
 Perdita funestâ compede juncta trahor.
 O veteres anni! saltem liceat meminisset
 Lenimen quoddam est, si meminisse licet.
 Floruimus quondam, nos non pudet ista fateri,
 Nam tellus fato non caret ulla suo.
 Floruimus, fateor, sed marcuit ille meorum,
 Qui florum viruit super amandus honor.
 Sed quàm difficile est! utinã tandẽ aurea surgat,
 Quæ mœstâ tegitur jam mihi nube dies.
 Interea austeris premitur malè serua voluntas
 Vinculis, libertas vera nec ulla favet.
 Squalida centeno castigo crimine vitam,
 Undique vulneribus faucia mœsta gemo.
 Ah dirus nimium carcer! funesta cupido!
 In te captivæ quot periêre animæ?
 Funera quid memorẽ, nã hæc pestis funerat orbẽ,
 Effoditur tumulo quæque volupta suo.

O de.

O desiderijs malè credula turba nepotum!
 Non sapi exemplum, perdita turba, patris?
 Siderei colles! o Dædala mœnia cœli!
 Vos misera in mundi carcere clausa vocat!
 Cernite, quàm scelerum tenear captiva catenis!
 Cernite quàm tristi compede mundus agat.
 Ah! quoties rutilas contestor in æthere stellas?
 Cum sole innocuas prona novare preces?
 Ah! quoties simul ore filès, lacrymâte loquebar
 Corde; in flammigeras pectora fixa faces;
 O mea si lachrymis mollescere vincula possent!
 Illa forent lachrymis mollia facta meis.
 Soepè fenestris, quæ planxerat abdita clathris,
 Libera disrupto vimine plaufit avis:
 Et lasso Corydon demit juga dura juvenco,
 Rustica nec semper ducit aratra pecus.
 Sic ego funereæ tulerim sat claustra voluptæ,
 Ah satis! ingemuit pondere pressâ manus.
 Post tot fata novum miseræ date sidera Janum,
 Et date fortunâ liberiore frui.
 Demite, quos animus tulerat, pia Numina, nex.
 Non erit hæc vestræ gratia prima manûs.
 Inter mundanas; ut acanthis stridula, spinas
 Expectabo piam, quæ levet, axe manum.